

Stockholm den 13 juni 2019

Telenors synpunkter på promemoria med kompletterande förslag till betänkandet Frekvenser i samhällets tjänst (SOU 2018:92)

Telenor Sverige AB (Telenor) lämnar följande synpunkter på remiss av regeringens promemoria, dnr I2019/00075/D.

Promemorians förslag

I tillägg till förslagen i betänkandet föreslås i promemorian att Post- och telestyrelsen ska ha en plikt att samråda med SÄPO och Försvarmakten innan styrelsen fattar beslut om tillstånd att använda radiosändare och upplåtelser av sådana tillstånd när Sveriges säkerhet berörs.

Vidare föreslås också att SÄPO och Försvarmakten ska kunna begära att tillståndsmyndigheten prövar om ett tillstånd ska återkallas eller tillståndsvillkor ska ändras, med hänvisning till Sveriges säkerhet.

Det föreslås också en materiell regel som säkerställer att SÄPO och Försvarmakten ska kunna överklaga PTS beslut som omfattas av samrådsskyldigheten.

Telenors synpunkter på promemorians förslag

Obligatoriskt samråd

Telenor välkomnar ett formaliserat samrådsförfarande vid beslut om ändringar i den svenska frekvensplanen och vid beslut om tilldelning av frekvenser för de fall det kan tänkas finnas implikationer för Sveriges säkerhet. Ett sådant samråd bör säkerställa att tillståndsmyndigheten fattar väl avvägda beslut som ligger i linje med de nationella säkerhetsintressena. Ett obligatoriskt samråd med SÄPO och Försvarmakten för alla tillståndsärenden förefaller dock ineffektivt. Det bör övervägas om samrådsskyldigheten kan begränsas till radiotillstånd med stor geografisk eller befolkningsmässig täckning, eller i övrigt för tillstånd som i praktiken kan användas för att störa eller på annat sätt påverka användning som är av vikt för Sveriges säkerhet. Det bör också vara tydligt att SÄPO och Försvarmakten inte har någon veto-rätt i förhållande till tillståndsmyndigheten.

Det är naturligt att intresset av att skydda Sveriges säkerhet ges särskild tyng vid beslut som påverkar radiotillstånd. Det är dock viktigt att en balanserad avvägning görs mellan de olika intressen som står på spel relaterat till identifierade tjänster. En avlägsen risk om att viss radioanvändning under väldigt specifika omständigheter skulle kunna innebära en risk för Sveriges säkerhet ska exempelvis vägas mot nyttan av användningen i fråga för de privatpersoner, företag och myndigheter som skulle påverkas av en inskränkning i tillståndshavarens nyttjanderätt. Det ska här särskilt beaktas att de kommersiella radiobaserade näten används för tjänster inom säkerhet och trygghet för samhället i stort.

Initiativrätt för SÄPO och Försvarsmakten

Det är rimligt att PTS ska vara skyldig att pröva frågan om återkallelse av tillstånd på begäran av SÄPO eller Försvarsmakten om det uppstår uppenbar fara för Sveriges säkerhet knuten till viss radioanvändning. Såsom vid annan tillsyn ska PTS efter inledd prövning på eget initiativ kunna komma fram till att tillräckliga skäl att fatt beslut i frågan saknas och att PTS därför lägger ner ärendet utan åtgärd. En sådan avskrivning av ärendet ska enligt gängse förvaltningsrättsliga principer inte gå att överklaga.

Om PTS inte avskriver ärendet måste tillståndshavaren höras innan slutligt beslut fattas. För enskild part i ärendet måste det råda transparens kring de överväganden som kan läggas till grund för beslutet. Det ska inte få förekomma att tillstånd återkallas på för tillståndshavarens oklara grunder eller där avgörande omständigheter undanhålls. Om tillstånd återkallas ska PTS kunna besluta om rimlig ersättning för den skada som uppstår för tillståndshavaren, inbegripet i tillämpliga fall återbetalning av auktionslikvider.

Överklagande av PTS beslut

Telenor anser att det som utgångspunkt är olämpligt att statliga myndigheter driver rättsprocesser mot varandra i förvaltningsdomstol. Staten och dess myndigheter utgör samma juridiska person och måste förväntas kunna komma överens genom inbördes samordning. Förvaltningsdomstolens resurser är avsedda för enskilda som överklagar myndighetsutövning baserad på offentligrättslig reglering. Risken för utdragna rättsprocesser i samband med tillståndshandlingar bidrar dessutom till ineffektivitet i spektrumförvaltningen.

Till skillnad från utredningen och förslaget i promemorian anser Telenor därför att det inte bör införas någon ny materiell regel avsedd att säkerställa att SÄPO och Försvarsmakten ska kunna överklaga PTS beslut. Istället bör regeringen uttrycka sin mening att statens myndigheter förväntas komma överens genom samråd och att ett överklagande av annan myndighets beslut endast ska kunna aktualiseras i extrema undantagsfall och då följa gängse förvaltningsprocessuella regler.

Övrigt

På en övergripande nivå anser Telenor att alltför stor tonvikt i utredningen har lagts på tillståndsbundna villkor. Enligt Telenors mening borde regeringen i större utsträckning överväga generella villkor för all radioanvändning som kan inverka på Sveriges säkerhet. Det är med förvåning som Telenor konstaterar att så inte skett genom promemorian.

Generella krav ger marknaden en större förutsägbarhet och gör att individuella tillstånd inte kommer att skilja sig markant i utformning från tid till annan baserat på de förutsättningar som rådde just vid tilldelningstillfället.

Telenor Sverige AB

Stefan Wahlstedt
Public and Regulatory Affairs